
Conform de Uitwerkingsovereenkomst kan het Havenbedrijf Rotterdam met de realisatie van de landaanwinning starten als het Havenbedrijf kan aantonen dat de omvang van de marktvraag naar haventerreinen in het Rotterdamse Havengebied in de orde van grootte ligt van de marktvraag die bepalend was bij het sluiten van het Bestuursakkoord in juni 2004. Tevens is bepaald dat de feitelijke aanleg van de Landaanwinning pas zal mogen worden gestart als in het kader van de natuurcompensatie het Zeereservaat is ingesteld en is besloten tot de aanleg van de duincompensatie en de zeereep. Het Rijk heeft in dit verband een inspanningsverplichting tot realisatie van de natuurcompensatie op zich genomen.

3.4 750 hectare natuur- en recreatiegebied

3.4.1. Inleiding

Het kabinet wil een impuls geven aan de leefbaarheid van de Rotterdamse regio door het realiseren van een zo veel mogelijk aaneengesloten natuur- en recreatiegebied met een forse omvang, dat goed bereikbaar is vanuit de stad. De mogelijkheden om de bevolking van het stedelijk gebied rust, ruimte, natuur en groen te bieden zullen daarmee substantieel worden vergroot.

Het natuur- en recreatiegebied levert tevens een bijdrage aan de gewenste versterking van bestaande ecologische structuren in de Rotterdamse regio en kan wellicht op termijn ruimte bieden voor gebiedsspecifieke en op landelijke en internationale schaal bezien - unieke natuurwaarden gekoppeld aan de Delta.

De 750 hectare natuur- en recreatiegebied wordt verdeeld over IJsselmonde (circa 600 hectare) en een drietal gebieden in de noordflank van Rotterdam (circa 150 hectare). Het gebied op IJsselmonde geeft inhoud aan het streven naar een natuur- en recreatiegebied met een forse omvang. De 150 hectare in de noordflank geeft, als aanvulling op de aldaar bestaande en geplande natuur- en recreatiestructuren, een belangrijke extra impuls aan de leefbaarheid in deze regio.

3.4.2. Zuidflank Rotterdam

Aan de zuidflank van Rotterdam zal een groot aaneengesloten natuur- en recreatiegebied op Midden-IJsselmonde worden gesitueerd.

Beslissing van wezenlijk belang 19: In het gebied Midden-IJsselmonde wordt binnen de begrenzing die is aangegeven op Figuur 3.6 een openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied gerealiseerd met een oppervlak van circa 600 hectare. Het gebied ten noorden van de Essendijk zal de hoofdfunctie openlucht recreatie met natuurwaarden worden gegeven. Het gebied ten zuiden van de Essendijk gelegen zal de hoofdfunctie hoogwaardige natuur met recreatief medegebruik krijgen. Bij de transformatie van Midden-IJsselmonde zal ruimte blijven voor agrarische bedrijvigheid en zullen bestaande landschappelijke en cultuurhistorische elementen zoveel mogelijk behouden blijven.

→ Figuur 3.6: Plangebied Midden-IJsselmonde (zie bijlage 2: Kaartenoverzicht).

Het gebied zal getransformeerd worden van een open agrarisch landschap tot een vrij toegankelijk recreatie- en natuurgebied. Bij de transformatie van Midden-IJsselmonde zullen de bestaande landschappelijke en cultuurhistorische elementen zo veel mogelijk behouden blijven. De inrichting van het gebied met de hoofdfunctie openluchtrecreatie wordt gekenmerkt door een grote gevarieerdheid en - mede daardoor - door een grote aantrekkingskracht en heeft gezien het te verwachten intensieve gebruik tevens een grote opvangcapaciteit. De te realiseren natuurwaarden zullen van een zodanige aard en kwaliteit zijn dat zij een substantiële bijdrage leveren aan de versterking van de ecologische hoofdstructuur.

Overeenkomstig de inmiddels afgesloten Uitwerkingsovereenkomst en het bijbehorende Toetskader zal het gebied ten noorden van de Essendijk de hoofdfunctie openlucht recreatie krijgen: vrijetijdsactiviteiten in de openlucht met, daaraan ondergeschikt, ruimte voor andere functies waaronder overdekte recreatieve en/of sportieve activiteiten. De hoofdfunctie wordt ingebed in een groene, natuurlijke omgeving.

In het gebied ten zuiden van de Essendijk zullen, aldus de Uitwerkingsovereenkomst, de randvoorwaarden voor de hoofdfunctie hoogwaardige natuur, overeenkomstig het Handboek natuurdoeltypen van het Ministerie van LNV gelden, waarbij ook ruimte is voor andere functies. Aangezien natuur een bepaalde ontwikkelingstijd vergt, zal binnen de uitvoeringsperiode van 15 jaar niet in alle opzichten sprake kunnen zijn van hoogwaardige natuur. Er zal sprake zijn van een aan de hoofdfunctie ondergeschikt recreatief gebruik. In het gebied zijn activiteiten toegestaan die door een (agrarisch) bedrijf (zouden kunnen) worden uitgeoefend die een bijdrage leveren aan de hoofdfunctie. De structuren en elementen die een zichtbaar beeld geven van de historische ontwikkeling worden zo veel mogelijk behouden, doch de keuze voor het al dan niet behouden alsmede het eventuele behoud zal ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie.

Beslissing van wezenlijk belang 20: In het noordwestelijke deel van Midden-IJsselmonde, zoals dat op Figuur 3.7 met een arcering is aangeduid, is de ontwikkeling als recreatie- en natuurgebied richtinggevend. In deze groene omgeving is als ondergeschikte ontwikkeling de vestiging van hoogwaardige stedelijke functies mogelijk. De nadere invulling van het gearceerde gebied en de besluitvorming hierover vindt plaats in het streekplan.

→ Figuur 3.7 Groene verbinding, Rand van Rhoon en Golfbaan (zie bijlage 2: Kaartenoverzicht).

Het met een arcering aangeduide gebied kent een omvang van ongeveer 150 hectare en maakt geen onderdeel uit van het PMR deelproject 750 hectare natuur en recreatie. Het gebied behoort volgens het vigerende streekplan tot het 'Regiopark IJsselmonde', waarin plaats is voor recreatief groen, een nieuw recreatief concentratiepunt en de ontwikkeling van landelijk wonen. Bij de genoemde hoogwaardige stedelijke functies gaat het uitsluitend om functies, die bijdragen aan de kwaliteit van het gebied en op een financiële wijze gerelateerd zijn aan de toekomstige natuur- en recreatiefuncties van Midden-IJsselmonde. De financiële koppeling kan zowel betrekking hebben op investeringen in de ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied als op de te leveren bijdrage aan de instandhouding ervan. De (nadere) invulling in het kader van het streekplan vindt plaats binnen vijftien jaar.

Beslissing van wezenlijk belang 21: Het Rijk verzoekt de provincie de ruimtelijke mogelijkheden open te laten om op de locatie van de bestaande golfbaan langs de Oude Maas op termijn een getijdengebied te realiseren.

Een lange termijn toekomstbeeld voor de inrichting van Midden-IJsselmonde omvat de verplaatsing van de bestaande golfbaan langs de Oude Maas, mede om de mogelijkheden te scheppen tot het toelaten van getijden in het thans binnendijks gelegen zuidelijke gedeelte van IJsselmonde. Het Rijk verzoekt de provincie Zuid-Holland de ruimtelijke mogelijkheden voor de realisatie van dit toekomstbeeld open te laten. In het Toetskader bij de Uitwerkingsovereenkomst wordt hierbij aangetekend dat de kosten van verplaatsing van de golfbaan niet passen binnen het budget van de Uitwerkingsovereenkomst 750 hectare en dat derhalve de omvorming tot getijdengebied niet binnen de kaders van deze PKB tot stand zullen worden gebracht.

Een groene relatie tussen de bestaande parken in Rotterdam en de aanwezige en nog te realiseren groenstructuur ten zuiden van de A15 inclusief Midden-IJsselmonde ontbreekt nu. Ook vormt de infrastructuurbundel A15/Betuwelijn een barrière voor de bereikbaarheid van Midden-IJsselmonde voor langzaam verkeer vanuit Rotterdam-Zuid.

Beslissing van wezenlijk belang 22: Teneinde de barrière die gevormd wordt door de infrastructuurbundel zo veel mogelijk op te heffen zal voor langzaam verkeer tussen Midden-IJsselmonde en het stedelijk gebied van Rotterdam-Zuid een groene verbinding worden gerealiseerd in afstemming met de infrastructuurbundel A15 en de (groen)structuur in de zuidflank van Rotterdam.

3.4.3. Noordflank Rotterdam

In de noordflank van Rotterdam zal op een drietal locaties een deel van de 750 hectare gesitueerd worden. De drie gebieden - Schiezone, Schiebroekse- en Zuidpolder - zijn enerzijds belangrijke, maar kwalitatief en kwantitatief nog onvoldoende sterke schakels in ecologische en recreatieve verbindingen. Anderzijds zijn deze gebieden belangrijk voor allerlei vormen van openluchtrecreatie en als groene buffers tussen de verstedelijkte gebieden in de noordflank.

Beslissing van wezenlijk belang 23: Zoals op Figuur 3.8 staat aangegeven zal in de Schiebroekse- en de Zuidpolder, een openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied met een oppervlakte van circa 100 hectare worden gerealiseerd. In de Schiezone wordt overeenkomstig Figuur 3.8 circa 50 hectare openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied gerealiseerd.

→ Figuur 3.8: Plangebied Schiezone, Zuid- en Schiebroekse polder (zie bijlage 2: Kaartenoverzicht).

Beslissing van wezenlijk belang 24: De Schiezone zal een inrichting krijgen als recreatief uitloopgebied en als recreatieve verbinding tussen het stedelijk gebied van Rotterdam en de Groenblauwe slinger. De Schiezone zal een dusdanige inrichting krijgen dat het karakter van deze landgoederenzone wordt versterkt.

De bestaande waardevolle cultuurhistorische elementen zoals bijvoorbeeld de rand van de droogmakerij dienen gerespecteerd te worden.

Beslissing van wezenlijk belang 25: De Schiebroekse en de Zuidpolder zullen worden ingericht als recreatief uitloopgebied en als ecologische verbindingszone tussen de Groenblauwe Slinger en het Rottemeregebied, waarbij de infrastructurele barrières die gevormd worden door de N470, de Hoge Snelheidslijn en de toekomstige busverbinding tussen Rotterdam en Zoetermeer zullen worden ingepast.

Deze beslissing richt zich op het ruimtelijk mogelijk maken en uiteindelijk inrichten van een ecologische verbinding tussen het Rottemeregebied en de Groenblauwe slinger. De aanwezige bebouwingslinten en kaden dienen bij de inrichting gerespecteerd te worden. In deze polders is vestiging van recreatieve voorzieningen, waaronder volkstuinen en sportvelden in die mate toegestaan, dat 100 hectare openbaar groen gerealiseerd kan worden. De volkstuinen en sportvelden (omvang circa 40 hectare) maken geen onderdeel uit van de 100 hectare, die in het kader van PMR in de Schiebroekse en Zuidpolder ruimtelijk gereserveerd worden als onderdeel van de 750 hectare.

3.4.4. Realisering

De beleidskeuze die het Kabinet in deze PKB PMR (2006) maakt, dient een algemeen belang. Het Kabinet is zich er van bewust dat deze keuze vergaande gevolgen kan hebben voor de persoonlijke omstandigheden van de betrokken agrariërs. Om die reden wordt de realisering op een zorgvuldige wijze tot stand gebracht. Thans wordt een proces voorbereid, gericht op het in gang zetten van de beoogde transformatie van de gebieden. Dit proces, dat stapsgewijs zal verlopen en uiteindelijk zal uitmonden in de beoogde natuur- en recreatiegebieden, zal samen met de betrokken bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden met grote zorgvuldigheid worden voorbereid en uitgevoerd. Het op te zetten groeiproces zal binnen het hiervoor geschetste kader gekenmerkt worden door respect voor de bestaande waarden en voor de belangen van diegenen die thans in deze gebieden wonen, werken en recreëren.

De eerstvolgende stap in dit groeiproces is de uitwerking van plannen, binnen de kaders van deze PKB. Daarbij worden de belanghebbenden uit het gebied en de aanliggende stedelijke gebieden betrokken. Aansluitend kunnen de gemeenten de noodzakelijke wijziging van de bestemmingsplannen gaan voorbereiden. Grondverwerving zal plaatsvinden op basis van een planuitwerking, die in samenspraak met de betrokkenen tot stand is gekomen.

Het Rijk blijft betrokken bij de realisatie. Samen met de PMR-partners zal een vorm van coördinatie worden georganiseerd om nauwe samenhang en afstemming in de vervolgpcedures te verzekeren.

In de Uitwerkingsovereenkomst van 2 september 2005 tussen de Staat, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam, welke is mede ondertekend door de gemeenten Berkel en Rodenrijs en Albrandswaard, zijn de verantwoordelijkheden voor de uitvoering geregeld, waaronder de afspraken over de financiering. De streefdatum voor realisatie is bepaald op 15 jaar na inwerkingtreding van de PKB.

3.5 Besluitvorming over uitvoerbaarheid en doorzetkracht

Bij de actualisatie van de besluitvorming in deze PKB zijn twee punten naar voren gekomen waarop, in verband met de uitgevoerde analyses en onderzoeken, aanvullende besluitvorming gewenst is die een plaats dient te krijgen in dit deel A. Het betreft respectievelijk de borging van de uitvoerbaarheid met het oog op de normen voor luchtkwaliteit en de borging van de tijdige en samenhangende uitvoering van de drie deelprojecten. De onderstaande beleidsuitspraken zijn door opname in dit deel A van de PKB PMR (2006) integraal onderdeel van de besluitvorming. De toelichting en nadere onderbouwing is opgenomen in hoofdstuk 4.

Borging uitvoerbaarheid met het oog op de normen voor luchtkwaliteit

Het Rijk zal een nadere bijdrage leveren aan de uitvoerbaarheid van de deelprojecten van PMR door het initiatief te nemen voor het totstandkomen van een Overeenkomst Lucht. In deze overeenkomst van het Rijk en de regionale PMR-partners worden aanvullende stappen geïdentificeerd en aan partijen toebedeeld om de tijdige uitvoering te borgen van de noodzakelijke maatregelen ter compensatie van de toename van concentraties aan fijn stof en stikstofdioxide, die voortkomen uit de deelprojecten binnen PMR. Deze stappen dienen, tezamen met het gebruik van de instrumenten die elk van de publieke partners ter beschikking staan, er toe te leiden dat de vervolgbesluitvorming kan voldoen aan het Besluit luchtkwaliteit 2005.

Borging doorzetkracht van PKB

Het kabinet spreekt het vertrouwen uit dat de PMR-partners hun verantwoordelijkheid zullen nemen om de voor de uitvoering noodzakelijke besluitvorming tot stand te brengen in overeenstemming met deze PKB PMR (2006). Het kabinet is niettemin bereid en voornemens om de hem ter beschikking staande instrumenten in het kader van de huidige en komende wetgeving inzake de ruimtelijke ordening (onder meer Rijksprojectenprocedure, aanwijzing en inpassingsbesluit) in te zetten, zodra en voor zover dit nodig is met het oog op de tijdige totstandkoming van de voor realisatie van PMR benodigde (vervolg)besluitvorming. Met deze intentie wordt recht gedaan aan de beoogde doorzetkracht van de PKB, zoals oorspronkelijk vervat in de opgenomen concrete beleidsbeslissingen.